

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koronapandemian aiheuttamista maksuhäiriömerkinnöistä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jukka Mäkysen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 237/2020 vp:

Jos henkilö pystyy perustelemaan lainanoton liittyvän suoraan koronan aiheuttamiin talousvaikeuksiin, niin onko maksuhäiriömerkintöjä mahdollista keskeyttää koronakriisin ajaksi ja onko mahdollista, että maksuhäiriömerkintä saadaan myöhemmin poistettua henkilön tiedoista, jos maksuhäiriömerkintä on suoraa seurausta koronakriisistä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronavirusepidemia aiheuttaa taloudellisia haasteita monille kotitalouksille. Hallitus pyrkii helpottamaan kansalaisten tilannetta monin eri tavoin. Koronavirusepidemian aiheuttamien yhteiskunnallisten muutosten vuoksi esimerkiksi oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvontaan osoitetaan kuluvalle vuodelle lisämäärärahaa. Lisäksi oikeusministeriössä on valmisteltu useita hallituksen esityksiä, joilla helpotetaan koronavirusepidemian takia taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden tilannetta (ks. tarkemmin vastaus kirjalliseen kysymykseen KK 214/2020 vp). Tarkoituksena on väliaikaisesti muun muassa alentaa kuluttajaluottojen korkokattoa 10 prosenttiin.

Myös ulosottokaareen tehdään muutoksia ulosottovelallisen aseman helpottamiseksi. Ulosottomenettelyn joutuisuusvaatimusta ehdotetaan väliaikaisesti lievennettäväksi. Samalla ulosottokaaressa säädettyä maksuaikaa, vapaakuukausien myöntämisen perusteita ja hädän määräaikoja koskien on ehdotettu tehtävän lievennyksiä. Tavoitteena on, että koronavirusepidemian aiheuttamien vaikeuksien vuoksi velkaantuneelle annetaan ulosottomenettelyssä enemmän aikaa selvittää taloudellista tilannettaan. Käytännössä tämä johtaa siihen, että myöskään ulosottotietoja ei maksuhäiriömerkintänä tule talletettavaksi luottotietorekistereihin yhtä nopeasti kuin nykyisin.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on antanut toimintaohjeita kuluttajille siitä, miten maksuvaikeuksissa on hyvä menetellä. Ensisijaisesti virasto on kannustanut ottamaan yhteyttä laskun lähettäjään uuden maksuaikataulun sopimiseksi jo ennen kuin laskun maksu on myöhässä ja näin välttämään maksuhäiriömerkinnän syntymisen sekä toisaalta kannustanut velkojia suhtautumaan joustavasti

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 237/2020 vp

maksuaikojen pidennyspyyntöihin. Positiivista on se, että monet luotonantajat ovat myös näin tehneet. Luottolaitokset ovat esimerkiksi laajalti tarjonneet kuluttajille mahdollisuutta hakea maksutta lyhennysvapaata asuntolainaan.

Lakimuutoksista ja viranomaisten toimenpiteistä huolimatta on todennäköistä, että myös maksuhäiriömerkintöjen määrä tulee kasvamaan niin yrityksille kuin yksityishenkilöille koronavirusepidemiasta aiheutuvien talousvaikeuksien vuoksi. Maksuhäiriömerkinnät vaikuttavat muun muassa luotonsaantiin.

Oikeusministeriössä on parhaillaan käynnissä lainvalmistelutyö positiivisen luottotietorekisterin käyttöönottamiseksi tämän hallituskauden aikana. Hallitusohjelmassa todetaan, että samalla tullaan lyhentämään maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen kesto. Oikeusministeriössä laaditaan selvitys mahdollisuudesta lyhentää maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikoja jo ennen positiivisen luottotietorekisterin käyttöönottoa tämän kevään kuluessa. Selvityksessä on tarkoitus arvioida, minkälaisia vaikutuksia maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämisellä olisi luotonantajien mahdollisuuksiin arvioida kuluttajan ja muiden velallisten luottokelpoisuus ja mitä vaikutuksia tällä olisi luottomarkkinoihin.

Helsingissä 21.4.2020

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson